Należytość pocztowa opłacona gotówką

Cena 25 groszy

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok XI | Tarnów, piątek 23 września 1938 r. | Nr. 38

„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie".
(Bazylea 1897)

Nr. tel. 45 Konto P. K. O. 410.288

Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu

Rękopisów nie zwraca się

TREŚĆ:

M. M. USYSZKIN

Zadania polityczne Żydowskiego Funduszu Narodowego

Poważne zmiany zaszły w działalności Żydowskiego Funduszu Narodowego. Aż do ostatniego roku, zarówno dla świata żydowskiego, jak i dla organizacji syjonistycznej i Iszuwu był Żydowski Fundusz Narodowy (K. K. L.) przede wszystkim funduszem osiedleńczym, przeznaczonym na ugruntowanie żydowskiego gospodarstwa rolnego. Większość z nas nie dostrzegała w K. K. L. czynnika politycznego i nie rozumiała, że ten czynnik polityczny decyduje o całej działalności i pracy K. K. L. Działalność jego miała się ograniczać do wykupywania ziemi wyłącznie ze względu na jej walory gospodarcze. Głównym celem był rzekomo zakup gruntów w okolicach podmiejskich, łatwo dostępnych, tanich i łatwych do zbycia. Jak bardzo rozpanoszył się ten pogląd w Organizacji Syjonistycznej świadczy fakt, że wielu pragnęło narzucić K. K. L. politykę komasacji gruntów podmiejskich, tworzenia przedmieść i t. p. ze względu na ich ważność dla rozwoju miast.

Nieliczni tylko inaczej zapatrywali się na rolę K. K. L., rozumiejąc doniosłość jego zadań politycznych. Nie skąpili oni sił, aby walczyć z powszechnie panującym prądem. Rok ostatni otworzył wszystkim oczy. Komisja Peela, przystępująca do badania stosunków politycznych Palestyny, zainteresowała się przede wszystkim mapą kraju. Barwne plamy, oznaczające ziemię żydowską, stały się dla komisji Peela wytycznymi. Punktem wyjścia dla ich badań był żydowski i arabski stan posiadania ziemi. Wszystkie wnioski korzystne, lub niekorzystnie dla nas wysnute zostały ze stanu naszego posiadania rolnego. W oczach komisji Peela nie ulegały najmniejszej wątpliwości prawa nasze do Emek Izrael, Emek Chefer i Szaronu, ale nie przyszło jej nawet na myśl, aby otworzyć przed nami Szchem, Nablus i ich okolice, w których Żydzi nie posiadają ani piędzi ziemi. Taki właśnie był bieg myśli lorda Peela.

Jeżeli do dziś dnia pozostaje jeszcze nierozstrzygniętą kwestia naszego panowania nad Górną Galileą, to jedynie dlatego, że ilość ziemi, będącej w posiadaniu Żydów w tej części kraju, jest nader nikła. W Górnej Galilei od Akka do granicy syryjskiej niema ani jednej osady żydowskiej.

Ważna jest nie tylko wielkość posiadanego przez nas obszaru ziemi, ale i jej położenie. Należy zważyć, że poza 400.000 dunamów zagospodarowanych K. K. L. posiada jeszcze 200.000 dunamów w okręgach czysto arabskich. Zakupiono te obszary, nim jeszcze wyłoniła się kwestia podziału. Rozwiązanie problemu kolonizacji tych ziem nie będzie łatwe. My sami pozwalamy na to, aby obca potęga opasywała murem te arabskie tereny i odgradzała nas od Hebronu lub Szchem.

Dylematy koncentracji i dekoncentracji, uszczuplenia czy rozszerzenia obszarów rolnych nie są nowe. Pamiętam, że przed kilkudziesięciu laty, w czasach Chowowej Syjon i barona Rotszylda, dyskutowano na ten temat na łamach prasy i na zebraniach syjonistycznych. Zwolennicy koncentracji wywodzili, że najlepiej będzie stworzyć jednolitą bazę dobrze zagospodarowanych kolonii, z której będzie można posuwać się dalej w teren. Zwolennicy dekoncentracji, i ja między nimi, nawoływali do „wbijania pali" nowych kolonii w całym kraju, aby nikt, nigdy, nie mógł wyznaczyć granic naszemu rozprzestrzenianiu się po Palestynie. Dyskusja ta wywarła niewielki wpływ na słabą działalność Chowewej Syjonu, za to znalazła swój wyraz w metodach kolonizacyjnych barona Rotszylda.

Różnica zdań na tym tle powstała też w łonie organizacji K. K. L. Rozruchy trwające w kraju od dwóch lat, potwierdzają słuszność zwolenników dekoncentracji, a nie komasacji gruntów. System, jakim posługuje się K. K. L., opiera się na zasadzie dekoncentracji. Po co idziemy teraz do Beit Szan, do Chanity lub do Górnej Galilei, a nawet Beer-Szewy? Przerasta to przecież nasze siły. Nie brak przecież obszarów do wykupienia pomiędzy Haifą i Tel-Awiwem, gdzie dałoby się zrealizować program koncentracji. Mimo to nasi przywódcy polityczni nawołują do skolonizowania Górnej Galilei, strefy przygranicznej i doliny Beit-Szan. Niebezpieczeństwo otworzyło nam oczy i oto w tej chwili decydującej K. K. L. sam dźwiga brzemię olbrzymiej odpowiedzialności dziejowej.

Nie chcę atakować prywatnego kapitału. Pochwalam każdą akcję prywatną lub spółdzielczą, wyzwalającą ziemię, jeśli tylko oczywiście niema nic wspólnego ze spekulacją. Jasne jest jednak, że w walce tej, do której dzisiaj ruszamy, inicjatywa prywatna nic zdziałać nie może. Jednostka nie wyruszy na tereny odległe i niebezpieczne, bez realnych widoków na przyszłość. Zdarzało się wprawdzie w okresie entuzjazmu, że osoby prywatne nabywały ziemię w oddalonych okręgach. Nie mogły się jednak na niej osiedlić i obecnie grozi niebezpieczeństwo, że ziemia ta wróci do rąk arabskich. Jedyną instytucją, gotową i pragnącą poświęcić wszystkie swe zasoby materialne dla akcji wykupu ziemi na rubieżach Palestyny, jest Żydowski Fundusz Narodowy (K. K. L.). Istnieją też kadry młodzieży żydowskiej, zdecydowanej oddać swe życie za sprawę zdobycia ziemi kresowej, co jest dzisiaj pierwszym i głównym zadaniem K. K. L. Zwiększyć nasz stan posiadania ziemi, za każdą cenę i wszelkimi sposobami — oto najbliższy cel K. K. L. Niezależnie od tego, jak się ułożą najbliższe losy kraju, jest rzeczą oczywistą, że rozlokowanie ziemi K. K. L. na mapie kraju odegra w każdym bądź razie rolę decydującą.

Cóż bardziej godne jest poparcia — intensywna gospodarka na małych obszarach, czy też gospodarka ekstensywna na wielkich terenach? Wyłania się też kwestia, czy można uprawiać racjonalną gospodarkę na terenach o jednostce gospodarczej więk-

Błp. FRANIA KATZNEROWA

obywatelka miasta Tarnowa

zmarła po długich a ciężkich cierpieniach w 71 roku życia

Pogrzeb odbył się we środę dnia 21 września 1938 r. na cmentarzu żydowskim w Tarnowie, o czym zawiadamiają w głębokim smutku pogrążeni

córki, syn, synowa, zięciowie, wnuczki, wnuki i rodzina

szej od 100—150 dunamów. Realiści wśród nas, będą napewno zwolennikami pierwszej metody.

Lecz każdy, kto rozumie, na czym polega zadanie polityczne K. K. L., wypowie się za powiększeniem obszaru. W tej materii wybuchł spór pomiędzy mną a wydziałem kolonizacyjnym Agencji Żydowskiej, który przeznaczał olbrzymie sumy na nawodnienie małych gospodarstw. Osiedlenie 200 rodzin jest niewątpliwym sukcesem. Lecz dla mnie zagadnienie całkowitego wyzyskania gruntów stanie się istotnym dopiero wówczas, gdy nie będzie już możliwości zakupu nowej ziemi. Wtedy pomocna nam będzie technika irygacyjna. Ziemia palestyńska znajduje się w niebezpieczeństwie i należy czym prędzej wyzwolić duże jej obszary. Na intensyfikację gospodarki będzie jeszcze czas, narazie obszary te mogą nam się wymknąć z rąk. Szkoda, że dawniej nie kierowaliśmy się tą zasadą przy wykupywaniu gruntów. Któż wie, czy nie zdołalibyśmy wykupić znacznie więcej ziemi i czy wobec tego całe zagadnienie polityczne nie przybrałoby innej postaci. W walce o władzę nad krajem zadecyduje nie tylko ilość mieszkańców, lecz także zajmowany przez nich teren. Milion Żydów, skupionych na ciasnym terytorium, nie odegra tej roli, co naród mający do swej dyspozycji rozległe obszary ziemi.

Likwidacyjne posiedzenie Ogólno-Żyd. Komitetu

dla zakupu sprzętu wojskowego dla armii

W poniedziałek, dnia 19 bm. odbyło się w sali Żyd. Gminy Wyznaniowej likwidacyjne posiedzenie Ogólno-Żydowskiego Komitetu dla zakupu sprzętu wojskowego dla Armii. Szczegółowe sprawozdanie z przebiegu akcji złożył przewodniczący komitetu p. mgr Spielman, podkreślając, iż społeczeństwo żydowskie z całą gotowością składało ofiary na rzecz zakupu sprzętu. Po krótkiej dyskusji wybrano komisję rewizyjną złożoną z pp. dra S. Reina i dra B. Czecha dla przeprowadzenia kontroli ksiąg i alegatów kasowych, po czym posiedzenie zamknięto.

לחברנו משה צימט לרגלי ארושיו את ב"ל לולה שיף
ברכת מזל טוב לבבית מאחלים:
ליב ערנברג, שלום ליכטר, קופל שלזינגר.

Skład kolegium wyborczego w Tarnowie

W Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim nr 19, z dnia 18 b. m. ukazało się zarządzenie Wojewody Krakowskiego o wyborach do zgromadzenia okręgowego w okręgu wyborczym nr 84 z siedzibą w Tarnowie, obejmującym powiaty tarnowski, dąbrowski i mielecki.

Do tego zgromadzenia okręg. wysyła m. i. tarnowska Rada miejska 12 delegatów, Rada powiatowa 5 delegatów, Związek Zawodowy Pracowników Kolejowych R. P. w Tarnowie (P. P. S.) 1 delegata, Polski Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych i Fizycznych w Mościcach (O. Z. N.) 1 delegata, Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Odzieżowego (Bund) 1 delegata, Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Drzewnego i Budowlanego. — Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe RP. 5 delegatów, Centralny Związek Robotników Przemysłu Bud., Drzew., Ceram. i Pokr. Zaw. 2 delegatów, Związek Zawodowy Pracowników Umysłowych P. F. Z. A. w Mościcach (O. Z. N.) 1 delegata, Stowarzyszenie Pracowników gminy miasta Tarnowa 1 delegata, Związek Nauczycielstwa Polskiego 3 delegatów, Izba Rolnicza w Krakowie 7, Izba Przemysłowo Handlowa w Krakowie 6, oraz Izba Rzemieślnicza 3.

Związki Zawodowe stojące pod wpływem P.P.S. mają zatem 3 delegatów, Związki zawodowe stojące pod wpływem Bundu 1, Związki zawodowe OZNu 3, Ch. Z. Z. 5.

Zebranie Rady miejskiej dla wyboru delegatów do zgromadzenia okręgowego odbędzie się w myśl zarządzenia Wojewody w czwartek 29 b. m., a w Związkach zawod. odbędąsię wybory w piątek 30 bm.

Skład okręg. komisji wyborczej

Komisarzem wyborczym na okręg Nr 84 został mianowany p. rejent Pawłowski, a przewodniczącym okręgowej komisji wyborczej został wybrany przez Wydział Wojewódzki sso dr Stanisław Król

Członkami okręgowej komisji wyborczej zostali mianowani pp. inż. Wowkonowicz (OZN), dr Goździewski (OZN), mgr Marzec (OZN) i St. Szymański (OZN), a ich zastępcami są pp. Gonciarz Franciszek (Str. Lud.) ze Szczepanowic, Filip Włodek z Łękawic (Str. Lud.), inż. Żaba Franciszek ze Zbylitowskiej Góry (OZN) i prof. Kasper Ciołkosz (PPS).

WPani Reginie Fluhrowej z powodu śmierci błp. MATKI wyraża serdeczne współczucie

Zarząd Tow. „Safa Berura“ w Tarnowie

אנו משתתפים בצערה הגדול של הגב׳ רבקה פלור במות עליה אמה ז"ל. המקום ינחם אותה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
המנהל וחבר המורים של הגמנסיה
"שפה ברורה" בטרנוב.

הננו מביעים רגשי השתתפות בצערה הגדול של הגב׳ רבקה פלור לרגלי מות אמה ז"ל.
המנהל וחבר המורים של בית־הספר
העממי "שפה ברורה" בטרנוב.

Z powodu śmierci błp. MATKI składa WPani Reginie Fluhrowej wyrazy serdecznego współczucia

Komitet rodzicielski
przy szkołach „Safa Berura“ w Tarnowie

הננו מביעים את השתתפותנו בצערה העמוק של הגב׳ רבקה פלור במות עליה אמה ז"ל.
הורי התלמידים והתלמידות
של המחלקה השניה
של הליציאון "שפה ברורה" בטרנוב

רגשי השתתפות לבבית לגב׳ רבקה פלור לרגלי פטירת אמה מביעים
הורי התלמידים והתלמידות
של המחלקה השלישית "א"
של הגמנסיה "שפה ברורה" בטרנוב.

WPani Reginie Fluhrowej z powodu zgonu błp. MATKI — wyrażamy najszczersze współczucie

Hermanowie Osterwellowie

Z Dnia Tarnowa w Polskim Radio

W ramach „Dnia Tarnowa“ w Polskim Radio w dniu 18 b. m. reporter radiowy odbył z prezydentem miasta drem Brodzińskim wywiad na temat Tarnowa.

W wywiadzie tym prezydent dr Brodziński podał, że Tarnów jest miejscowością starożytną, której istnienie (jako wsi) daje się stwierdzić już w roku 1160. W roku 1330 otrzymał Tarnów od króla Władysława Łokietka prawa miejskie. W ciągu wieków istnienia niepodległej Polski był Tarnów własnością wielu znakomitych mężów i rodów, jak Spytka z Melsztyna, hetmana Jana Tarnowskiego, książąt Zasławskich, Ostrogskich i Sanguszków.

Z tych czasów pozostały w Tarnowie dość liczne zabytki, w szczególności starożytny ratusz, katedra, kilka kościołów i klasztorów i t. d.

Następnie prezydent omówił krótko położenie geograficzne Tarnowa, klimat, obszar, oraz ludność (56.000 w roku 1938), możliwości komunikacyjne, życie kulturalne — podał jakie urzędy i szkoły oraz większe zakłady przemysłowe istnieją w Tarnowie, przy czym zaznaczył p. prezydent, że **„Polaków-katolików jest jednak wśród kupców nie zbyt wielka ilość“.**

W końcu p. dr Brodziński podał jakie są urządzenia gminne, oraz wskazał na wielkie możliwości oraz wygody dla inicjatywy w dziedzinie przemysłowej, rzemieślniczej i handlowej.

Rabin dr M. Weissman

W Nowy Rok

(Rosz Haszana)

כה אמר ד׳: מנעי קולך מבכי ועיניך
מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ד׳
ושבו מארץ אויב?
(הפטרה ליום ב׳ דראש השנה,
ירמיהו סימן ל"א).

Takie oto były słowa pełne tragizmu, wypowiedziane przez proroka Jeremiasza w chwili, gdy mu się zdawało, że cierpienia jego narodu przebrały miarę ludzką i przerosły siły nieszczęśliwie skołatanej braci. Nie słuchał Izrael głosu Bożego, który przez usta proroków-nauczycieli narodu — upominał i karcił grzeszny naród, wzywając go do powrotu na drogę prawą i bogobojną. Izrael bezwzględnie staczał się na dno upadku, zupełnie głuchy na szczere i z głębi serca płynące ostrzeżenia wielkich mistrzów słowa — Jezajasza, Jeremiasza i Ezechiela. Ci świątobliwi mężowie obdarzeni świetnym i nader czujnym zmysłem politycznym, przewidywali smutny koniec, jaki musi przybrać odstępstwo od Boga i Jego przykazań. Nikt lepiej od nich nie przewidział skutków grzesznego postępowania narodu, który niepomny przyrzeczenia danego Bogu u stóp Synaju, szybkimi krokami zdążał ku katastrofie, która się stała nieuniknioną. Obce prądy życia, kultury i moralności dopełniły miary. Izrael zapomniał o tradycji swych przodków i odtąd luźnie tylko związany był z żydostwem. Wrogo zaś i niechętnie odnosił się do swych nauczycieli, których unikał i których nauką niesłusznie pogardzał. Donośny głos świątobliwego proroka stał się zatem głosem wołającego na puszczy.

Ale odrazu zmieniło się nastawienie narodu do proroka, gdy wybuchła katastrofa i nastąpił upadek państwa i narodu. Idąc na wygnanie naród, a właściwie jego niedobitki garnęły się do pozostałych jeszcze przy życiu proroków, którzy teraz stali się jego niekoronowanymi przywódcami. Oczywista, że i prorocy zmienili ton i treść swej nauki, która miała teraz inny cel. Dotychczas upominali, ostrzegali, karcili, a nawet grozili, byleby zapewnić sobie jaki taki posłuch. Chwilami narażali się nawet na srogie prześladowania ze strony królów i ich gwardii przybocznych. Teraz zaś naród stał się nagle potulny i posłuszny, czekający tylko na słowo Boże, jakie padnie z ust proroka. Nie zachodziła więc potrzeba przywoływania i upominania, bo naród zupełnie nie wołany stanął u boku swych nauczycieli, których morał tak sobie zlekceważył i zaniedbał. Wprost przeciwnie! naród wyzbywszy się dawniejszej pychy, zarozumiałości i pewności siebie, upadł zupełnie na duchu, zawodząc bez ustanku nad swym nieszczęściem, nad utratą tych skarbów, których wartości przedtem należycie nie doceniał. Wszyscy upadli na duchu i stracili wszelki kierunek w życiu, poddając się bezgranicznej rozpaczy i zwątpieniu. Jak kojący balsam działały tedy pocieszające słowa proroka, który zapomniawszy dawną urazę do swych braci pospieszył im teraz na pomoc, niosąc im słowa otuchy i pocieszenia. Zaniechaj łez i płaczu, bo otrzymasz zapłatę za swe czyny i cierpienia — rzecze Bóg — a mianowicie wrócisz z kraju niewoli. Był to głos, który rozlegał się daleko, po najdalszych zakątkach i zakamarkach diaspory, wywołując należyte echo wśród nieszczęśliwych wygnańców.

Profetologia żydowska dzieli dzieje Izraelitów, względnie Żydów na 2 okresy, 1) w pierwszym Izrael opływając w dobrobyt na własnej ziemi grzeszył, wskutek czego prorocy bezustannie go karcili i moralizowali; 2) w drugim Izrael wyzuty z własnej ziemi rozpoczął swą 2-tysiącletnią tułaczkę, która dziś jeszcze nie dobiegła swego końca. Tu nieszczęśliwemu narodowi potrzebne były słowa pocieszania i ukojenia. Zapoczątkowali tę działalność ci prorocy, którzy wespół z narodem przeżyli tragedię zburzenia świątyni i państwa. Ich śladami poszli później nauczyciele narodu, którzy wytężali wszystkie swe siły, by dźwignąć naród na duchu i zakonserwować jego żywotne siły na lepszą, jaśniejszą przyszłość. Tu leży źródło mesjanizmu, który stał się wkrótce potem w sensie historiozoficznym ważnym czynnikiem twórczym w dziejach naszego narodu.

Gdy w Rosz Haszana snujemy refleksje świąteczne na tle haftory jeremiaszowej, mimowoli nasuwa się nam pytanie, jakie symptomy charakterystyczne cechują współczesną epokę i jakby wypadła ocena obecnego pokolenia w świetle historiozoficznej klasyfikacji profefogii żydowskiej. Praktycznie mówiąc znaczy to, co jest potrzebne naszej generacji: surowo upominanie i religijno-etyczne moralizowanie czy słowa otuchy, pokrzepienia i zachęty do wytrwania na ciężkim posterunku dziejowym? Abstrahując od tego, że ocena taka może mieć znaczenie wyłącznie teoretyczne, jakoże sami jeszcze głęboko tkwimy we współczesnej epoce i dlatego nie możemy praktycznie jej ogarnąć, okazuje się, że trudno przyłożyć do narodu żydowskiego, który blisko 2000 lat żyje w nienormalnych warunkach, kryteria historyczne i etyczne, jakich się używa wtedy, gdy mowa o narodzie normalnie żyjącym i bytującym. Bo gdy przypatrzymy się dziś sytuacji Żydów na całym świecie, okaże się, że — z małymi wyjątkami — wszędzie prawie Izrael wykazuje oba symptomy narodu epoki biblijnej równocześnie: Naród zapomina o zadaniach, jakie na nim ciążą, z każdym dniem oddala się od swojej rodzimej kultury i macierzy, zaniedbuje własną tradycję, naukę i wiarę, co wszystko razem biorąc, zasługuje na potępienie, upominanie i moralizowanie. Ale równocześnie ten sam naród jest tak nieszczęśliwy, tak prześladowany, że na jego widok zapomina się o jego grzechach, o jego winie i karze, tylko myśli się, jak temu narodowi ulżyć, jak go podnieść na duchu i jak go wzmocnić do tego stopnia, by był zdolnym stanąć przed sądem własnej historii i odpowiadać za bieg swojego życia na ziemi.

Zdajemy sobie sprawę z tego, że my Żydzi pod niejednym względem grzeszymy przeciw Bogu, przeciw historii i przeciw — sobie. Przynajmniej w Rosz Haszana kierujmy naszą uwagę w tę stronę i sprawdzamy bilans, jaki wynika z rachunku naszego sumienia. Przekonamy się wtedy, że dużo, bardzo dużo sami sobie jesteśmy winni, w dużej części sami jesteśmy sprawcami swojego losu. — שנאת חנם — bezpodstawna

Życzenia Noworoczne

כתיבה וחתימה טובה

życzy

społeczeństwu żydowskiemu

w Tarnowie

Gmina Wyznaniowa Żydowska w Tarnowie

Prezydium i Wydział Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców w Tarnowie

składa wszystkim swoim członkom serdeczne życzenia noworoczne.

WSZYSTKIM WSPÓŁPRACOWNIKOM, ABONENTOM, CZYTELNIKOM i TOWARZYSZOM SKŁADAMY SERDECZNE ŻYCZENIA NOWOROCZNE.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA

Wszystkim Towarzyszom i Sympatykom składa serdeczne życzenia noworoczne
Komitet lokalny org. syjon. w Tarnowie

Ktiwa w'chatima towa życzą wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom
J. Neigerowie. Haifa

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom zasyła z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Dr Samuel Spann z żoną, Haifa

Krewnym, towarzyszom i przyjaciołom życzą ktiwa w'chatima towa
Wolf Götzler z żoną

Towarzyszom i przyjaciołom składają życzenia noworoczne
Dr A. Chomet z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim towarzyszom, krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia
Dr Wolf Schenkel z żoną

Wszystkim krewnym, towarzyszom i przyjaciołom przesyłamy życzenia szczęśliwego Nowego Roku.
Dr M. Menderer z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym towarzyszom, krewnym i znajomym
Dr S. Goldberg z żoną

Towarzyszom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr H. Grünberg z żoną

Towarzyszom i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Wolfowie Mandlowie

Z okazji Nowego Roku składamy przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia.
Dyr Dr M. Rosenbusch z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Drowie A. Leiblowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Inż. M. Leuchter z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłają swym znajomym i krewnym
Dr W. Muskatenblit z żoną

Krewnym, znajomym i towarzyszom przesyłamy życzenia noworoczne.
Dr Ignacy Fisch z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Dr Chaim Weiss z żoną

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim przyjaciołom, towarzyszom i znajomym ktiwa w'chatima towa
Chiel Kurz z żoną

Towarzyszom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Abraham Spielman z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia.
Dyr. Leopoldowie Schinaglowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dyr. O. Kofler z żoną

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym
Izak Schönwetter z żoną

Towarzyszom, krewnym i przyjaciołom życzymy ktiwa w'chatima towa.
S. Weintraub z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym
Dr J. Dresnerowie

Krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Lekarz dentysta Jakub Wandstein z żoną

Towarzyszom, przyjaciołom i krewnym składam serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Bezalel Speiser

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciołom.
Dr Emil Fenichel z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim krewnym i przyjaciołom.
Dr S. Goldman z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Dyrektorowie I. Lieblichowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Leonowie Maschlerowie

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne swym krewnym i znajomym
Dr Adolfowie Katzowie

Wszystkim krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Dr Bernardowie Czechowie

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym znajomym i towarzyszom
Mgr Henrykowie Spielmanowie

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne swym krewnym i znajomym
Dr Ignacy Seidenwerg z żoną

Dużo szczęścia życzą z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciołom
Salomon Wurzel z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom składam z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia.
Zygmunt Fenichel

Towarzyszom i znajomym składamy życzenia z okazji Nowego Roku.
Henryk Katz z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłają swym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia
Pinkas Tryneczer z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyłamy naszym krewnym i znajomym.
Izrael Hönig z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Izak Kirschenbaum z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym przesyłamy życzenia noworoczne.
Chune Fessel z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i przyjaciołom
Dr Dawid Lantner z żoną

Ktiwa w'chatima towa życzą wszystkim swym krewnym, towarzyszom i znajomym
Rabin dr Mojżesz Weissman z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Hermanowie Fluhrowie

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne
Józef Machler z żoną

Serdeczne „leszana towa" przesyłają towarzyszom, krewnym i przyjaciołom
Henrykowie Holländrowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Izakowie Engelbergowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Dr Henrykowie Maschlerowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Dr Dawid Bienenstock z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składam wszystkim krewnym i znajomym.
Dr Artur Hulles

Serdeczne życzenia składamy naszym krewnym i znajomym z okazji Nowego Roku.
Dr S. Rottenbergowie

Przyjaciołom, krewnym i znajomym przesyłam serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Wilhelm Holländer

Przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia do Nowego Roku
R. Jortnerowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Menasze Weissberg z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Majer Rosenbaum z żoną

Szczęśliwego Nowego Roku życzą krewnym, towarzyszom i znajomym
Ch. Sz. Korn z żoną

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Zygmuntowie Fleischerowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłają tą drogą serdeczne życzenia noworoczne
Henrykowie Fluhrowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Józef Weissberg z żoną

Przyjaciołom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Dyr. Izydor Eisen z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Wilhelm Rubin z żoną

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Maks i Samuel Dintenfass

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składam tą drogą wszystkim krewnym i znajomym.
Fischel Wolf

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Heimberg i Reich

Szanownym odbiorcom życzę szczęśliwego Nowego Roku
fma **Maurycy Katz,** cerata-linoleum, Tarnów

Dużo szczęścia życzą z okazji Nowego Roku krewnym i przyjaciołom
Juda Freireich z żoną

Szanownym klientom, krewnym i znajomym przesyłają serdeczne życzenia noworoczne
Menasche Wachtel z żoną

Wszystkim krewnym i znajomym składam serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Mozes Bornstein

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Gerszon Chajkin z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Józefowie Kellerowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim krewnym i przyjaciołom
Salomonowie Kellerowie

Serdeczne życzenia składamy naszym krewnym i znajomym z okazji Nowego Roku.
Chaimowie Kellerowie

Towarzyszom, krewnym i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne.
Chaim Ehrlich

Krewnym, znajomym i przyjaciołom przesyłają z okazji Nowego Roku serdeczne życzenia
Prof. H. Zwecherowie

Towarzyszom, organizacji młodzieży ogólno-syjonistycznej i kibucowi w Tel-Jicchak składa serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Wolf Rappaport

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym
Bracia Blond

Krewnym, przyjaciołom i znajomym zasyła serdeczne życzenia noworoczne
Samuel Engländer z żoną

Z okazji Nowego Roku życzą swoim krewnym, towarzyszom i znajomym „ktiwa w'chatima towa"
S. Blond z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym i znajomym
Jakub Haber z żoną

Towarzyszom i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Arturowie Briggowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i towarzyszom.
Maksowie Balsamowie

Szczęśliwego Nowego Roku życzy wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym
Aleksander Haber

Z okazji Nowego Roku składa swym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia noworoczne
Mojżesz Schamroth z żoną

Klientom, krewnym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Salomonowie Schwimmerowie

Przyjaciołom, krewnym i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Abraham Schwimmer z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy tą drogą wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym.
Feiwel Schwimmer z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składają krewnym i znajomym
Abrahamowie Fortgangowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Kalmanowie Hermelowie

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia
Chaim Landau z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia naszym krewnym i przyjaciołom.
Lionowie

Wszystkim towarzyszom, krewnym i znajomym przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Hirsch Gersten z żoną

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym, znajomym i klientom
I. Schmidtowie, handel papieru

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą wszystkim naszym krewnym i znajomym. **Mgr Römer** z żoną

Z okazji „Rosz Haszana" składamy krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia.
Izak Roskes z żoną

Z okazji Nowego Roku życzą wszystkim krewnym i znajomym ktiwa w'chatima towa
Józef Ketz z żoną

Naszym krewnym, przyjaciołom i towarzyszom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
I. D. Ungerowie

Krewnym, przyjaciołom i towarzyszom składamy najserdeczniejsze życzenia noworoczne.
M. Schwanenfeldowie

Krewnym i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku. **Hermanowie Osterweilowie**

Wszystkim krewnym i przyjaciołom składają tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Abraham Geller z żoną

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Józefowie Gellerowie**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Chanine Braun z żoną

Z okazji Nowego Roku zasyłamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia.
Samuel Braun z żoną

Serdeczne życzenia składam wszystkim krewnym i znajomym z okazji Nowego Roku. **Salo Weltsch**

Naszym krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Dr Bernardowie Tesselowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Chaimowie Bellerowie

Krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne. **Teodorowie Rothowie**

Serdeczne życzenia noworoczne składamy wszystkim towarzyszom, kolegom i krewnym.
Józef Fast z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym krewnym i znajomym. **Artur Dumler** z żoną

Krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy najserdeczniejsze życzenia noworoczne.
Bernardowie Leibowie

Wszystkim krewnym, kolegom i znajomym życzy szczęśliwego Nowego Roku **Szymon Reich**

Krewnym, przyjaciołom i klientom składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Wild i Strauss, skład futer

Z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia naszym krewnym i znajomym.
Zygmuntowie Müllerowie

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym krewnym i znajomym.
Majer Holländer z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym serdeczne życzenia. **Lazar Selinger** z żoną

Krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
Samuelowie Wahrenhauptowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Rubin Wachsman z żoną

Przyjaciołom, krewnym i kolegom składają serdeczne życzenia noworoczne
Dent. Markusowie Messingerowie

Serdeczne życzenia składają wszystkim swym krewnym i znajomym z okazji Nowego Roku
Maurycy Mittler z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Abraham Grünspan z żoną

„Ktiwa w'chatima towa" życzą swym krewnym i znajomym **Abrahamowie Reichowie**

Wszystkim krewnym, towarzyszom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Aron Taub z żoną

Krewnym, kolegom i znajomym składam serdeczne życzenia noworoczne. **Juda Fisch**

Naszym krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Edwardowie Engelhardtowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym życzymy szczęśliwego Nowego Roku.
Juliusz Steigler z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne składam wszystkim krewnym i przyjaciołom.
Dr Ignacy Goldfinger

Z okazji Nowego Roku przesyłamy tą drogą serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Izraelowie Kochowie**

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym przesyłamy najserdeczniejsze życzenia noworoczne. **Emilowie Gansowie**

Serdeczne życzenia noworoczne składamy wszystkim krewnym, kolegom i znajomym
Hermanowie Osterweilowie mł.

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym i znajomym.
Szymonowie Kochowie

Naszym krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Salomonowie Kochowie

Z okazji Nowego Roku składamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia.
Lazarowie Wechslerowie

Serdeczne życzenia noworoczne składają swym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Henrykowie Rossnerowie

Wszystkim swym krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku **Samsonowie Toderowie**

Krewnym, kolegom i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Józefowie Teitelbaumowie

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, towarzyszom i przyjaciołom. **Arturowie Folkmanowie**

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i towarzyszom przesyłamy serdeczne życzenia noworoczne.
Aron Reinhold z żoną

Krewnym, znajomym i przyjaciołom składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Leon Lieberman z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Eliasz Fluhr** z żoną

Serdeczne życzenia noworoczne przesyła swym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Naftali Grünspan

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia wszystkim krewnym i znajomym
Grünhutowie

Serdeczne życzenia składamy z okazji Nowego Roku wszystkim naszym krewnym i przyjaciołom.
Szymon i Dawid Seiden

Z okazji Nowego Roku przesyłają serdeczne życzenia wszystkim swym krewnym, przyjaciołom i znajomym **Arnold Feld** z żoną

Krewnym, znajomym i klientom przesyłają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Lissowie, Nowy Świat

Swym krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne **Herman Kirsch** z żoną

Serdeczne życzenia składamy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym z okazji Nowego Roku. **Herman Wasserman** z żoną

Z okazji Rosz Haszana składamy krewnym i znajomym serdeczne życzenia ktiwa w'chatima towa.
H. Ladnerowie

Wszystkim krewnym i znajomym składamy tą drogą serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku.
J. Feigenbaum z żoną

Z okazji Nowego Roku przesyłamy naszym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia.
Gelbowie i Grabschrift

Z okazji Rosz Haszana składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Izak Kohs** z żoną

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia swym krewnym i znajomym
Oskarowie Weinriebowie

Z okazji Nowego Roku składają życzenia noworoczne swym krewnym, przyjaciołom i znajomym
Eisig Koss z żoną

Wszystkim klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia z okazji Rosz Haszana.
Ch. Wilfowie
Wytwórnia soków i przetworów owocowych
Tarnów, pl. Wolności 13

Ktiwa w'chatima towa życzymy wszystkim naszym krewnym, towarzyszom i znajomym.
Szaja Goldfinger z żoną

Z okazji Rosz Haszana składamy naszym krewnym i znajomym życzenia ktiwa w'chatima towa.
J. Geldzählerowie

Serdeczne życzenia noworoczne składa wszystkim krewnym i znajomym **Kornmehlowa**

Z okazji Nowego Roku przesyła swym krewnym i przyjaciołom serdeczne życzenia **Samuel Zins**

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym. **Izakowie Zauderowie**

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy tą drogą serdeczne życzenia noworoczne.
Józefowie Weinstockowie

Serdeczne życzenia noworoczne składamy wszystkim naszym przyjaciołom i znajomym.
Jakubowie Försterowie

Ktiwa w'chatima towa życzymy wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym.
Samuelowie Seinwelowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym najserdeczniejsze życzenia szczęśliwego Roku i wyzwolenia Erec zasyła **Beer Abraham,** Haifa

Serdeczne życzenia noworoczne składamy naszym krewnym i znajomym.
Samuelowie Kleinowie

Krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne **Dawidowie Kleinhändlerowie**

Wszystkim krewnym, towarzyszom i znajomym życzymy „Ktiwa w'chatima towa".
Izraelowie Kohnowie

Z okazji Rosz Haszana składam serdeczne życzenia wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym **Józef Finkelstein**

Klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Eliaszowie Goldfarbowie, Krakowska 4

Szanownym klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Sz. Bronstein z żoną
„Fototechnika", Wałowa 8

Serdeczne życzenia noworoczne składa swym krewnym i znajomym **Mendel Potaschmacher**

Z okazji Nowego Roku składa serdeczne życzenia swym krewnym i znajomym
Firma J. i Ch. Klapholz

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia noworoczne
Wilhelmowie Gutwirthowie

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Wilhelmowie Lichtblauowie

Wszystkim krewnym i znajomym życzymy L'szana Towa Tikatejwu.
Samuel Abramowicz z żoną

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
E. Grünspanowie

Wszystkim naszym krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Maurycy Gruschow z żoną

Krewnym, kolegom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne. **S. Siegfried** z żoną

Z okazji Nowego Roku składamy serdeczne życzenia wszystkim naszym przyjaciołom i znajomym.
Wojciechowie Reichowie

Z okazji Nowego Roku składają serdeczne życzenia noworoczne wszystkim swym krewnym i znajomym **Natan Mellinger** z żoną

Wszystkim naszym krewnym i znajomym życzymy dużo szczęścia z okazji Nowego Roku.
Hugo Spiller z żoną

Wszystkim krewnym, przyjaciołom i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne.
Herman Berner z żoną

Szanownym klientom, krewnym i znajomym składamy serdeczne życzenia noworoczne
Ch. Bronstein z żoną
„Fotografika", Krakowska 4

Swym krewnym i przyjaciołom składają serdeczne życzenia noworoczne **Ozjasz Haut** z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku składają swym krewnym, znajomym i przyjaciołom
Eliasz Steuer z żoną

Serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku przesyłają swym klientom, krewnym i przyjaciołom
Salomon Grün z żoną

Krewnym, kolegom i znajomym składamy serdeczne najserdeczniejsze życzenia noworoczne.
Hermanowie Gutterowie

Krewnym, przyjaciołom i znajomym składają serdeczne życzenia z okazji Nowego Roku
Chaskiel Blauner z żoną

nienawiść wzajemna nas pożera, wzajem się zjadamy i pożeramy, zamiast sobie pomóc i wspólnym zgodnym wysiłkiem kuć los własny i los przyszłych pokoleń. Nasilenie tej niezgody i nienawiści jest chwilami tak wielkie, że w zapamiętaniu dajemy sobie odciąć rękę, byleby tym urojonemu przeciwnikowi odciąć palec. Ślepi i bezwzględni jesteśmy w naszym gniewie, okrutni i zaciekli wobec swych bliźnich i wobec — siebie. A przecież przy wyrozumiałości i dobrej woli dałoby się to wszystko uniknąć. I wtedy możnaby było skoncentrować twórcze siły narodu dla konstruktywnej pomocy dla naszego biednego i w nędznych warunkach bytującego narodu.

A tu właśnie zaczyna się druga strona zagadnienia, równie paląca i ważna jak pierwsza. Straszną tragedię przeżywa naród, ktory wszystko, co tworzy, tworzy dla obcych! Co więcej; nadeszły obecnie czasy, gdzie mu się wręcz oświadcza, że nie chce się tej jego ingerencji na polu twórczości w różnych dziedzinach życia. Rozumie się, że tego rodzaju „wdzięczność" może u niejednego spowodować przejścia natury moralnej, a nawet psychicznej, jeśli weźmie się pod uwagę falangi Żydów, których udział w kulturze narodów europejskich jest niezaprzeczalny. A jeśli do tego dodamy ograniczenia prawne, wyjątkowe ustawy, szczucia i prześladowania, wypędzenie z kraju lub pozbawienie możności zarobkowania, otrzymamy pełny obraz sytuacji współczesnego żydostwa. I wtedy chcąc nie chcąc musimy zamknąć oczy na wszelkie usterki i uchybienia, gdyż naród mający być moralizowany i osądzony domaga się przede wszystkim pokrzepienia na duchu, słów pocieszenia, otuchy i nadziei. Niemożliwą zaś rzeczą jest pocieszać kogoś i karać zarazem

W myśl tych słów zatem w dzisiejsze święto Rosz-Haszana idziemy za głosem proroka i wołamy do Izraela; מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעו-לתך? Zaniechaj łez i płaczu, bo czeka cię zapłata — za twe cierpienia (czyny). Niechaj te słowa zaważą na szali naszego losu i niechaj nam przyniosą ukojenie i nadzieję u progu Nowego Roku הבע"ל.

Tarnowskie społeczeństwo — Pułkowi Ziemi Tarnowskiej

Wręczenie pułkowi ziemi tarnowskiej siedmu karabinów maszynowych jako daru społeczeństwa tarnowskiego, połączone z uroczystościami młodzieży wiejskiej z okazji 10 lecia Przysposobienia Rolniczego — odbyło się w niedzielę 18 b. m. w sposób niezwykle uroczysty i wśród objawów szczerego entuzjazmu niezliczonych wprost tłumów publiczności.

Uroczystości młodzieży wiejskiej rozpoczęły się jeszcze w sobotę 17 b. m. złożeniem w godzinach wieczornych wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza, zaś w niedzielę 18 bm. w godzinach porannych odbyła się na placu Katedralnym uroczysta msza polowa, celebrowana przez ks. biskupa dra Komara, który wygłosił też okolicznościowe kazanie.

Po nabożeństwie rozpoczęły się uroczystości w związku z wręczeniem daru pułkowi tarnowskiemu.

Z placu Katedralnego wyruszyły na pl. św. Ducha, a następnie na ulicę Krakowską delegacje, które prowadziły ofiarowane przez siebie karabiny maszynowe, a które na ulicy Krakowskiej naprzeciw budynku Starostwa przedefilowały przed przedstawicielami władz z generałem Mondem i starostą Syską na czele. Delegacje defilowały w następującej kolejności. Na czele kroczyła liczna i barwna delegacja młodzieży wiejskiej, która prowadziła ofiarowane przez siebie dwa karabiny maszynowe, dalej pracownicy miejscy z jednym karabinem maszynowym, kongregacja Kupiecka z jednym karabinem maszynowym ofiarowanym przez Romana ks. Sanguszkę (Kongregacja Kupiecka zamiast sprzętu wojennego radiofonizuje koszary pułku tarnowskiego) — **dalej delegacja ludności żydowskiej z ofiarowanymi dwoma karabinami maszynowymi,** a następnie rzemieślnicy z jednym karabinem maszynowym. W delegacji żydowskiej brali udział przedstawiciele zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej, ogólno-żydowskiego komitetu dla zakupu sprzętu wojennego, reprezentanci organizacji syjon. i Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców, oraz kombatantów żyd., oddziały szkół żyd.: Safa Berura, Jabne, Stow. Żyd. Naucz., Szkoły Zawodowej, oraz poczty sztandarowe org. młodzieży syjonistycznej: Samson, Bnej Syjon, Hanoar Hacijoni, Akiba, Haszomer Hacair, Betar, Haszomer Hadati i Gordonia, zaś karabiny maszynowe były prowadzone przez oddziały Brith Hachajal.

Właściwe wręczenie karabinów maszynowych pułkowi ziemi tarnowskiej odbyło się dopiero po południu na przepełnionym publicznością bolsku Tarnowii.

Po przemówieniu przedstawiciela młodzieży wiejskiej, prezydent miasta dr Brodziński wręczając imieniem ludności miasta dowódcy pułku ppłk. Matuszczakowi ofiarowane karabiny maszynowe — wygłosił następujące przemówienie:

Szanowni Państwo!

Zebrani tu dziś, jako cząstka Narodu Polskiego wiemy i o tem nigdy zapomnieć nam nie wolno, że Naród Polski może żyć i rozwijać się prawidłowo jedynie w organizacji, jaką stanowi państwo — bo jedynie taka forma organizacyjna narodu daje mu możność ustawicznego i trwałego rozwoju i potęgi.

Wiemy ze smutnego doświadczenia, że mimo istnienia Narodu Polskiego, przez przeszło sto lat z górą czyniliśmy krwawe wysiłki zmierzające do ugruntowania bytu narodowego w tej formie organizacyjnej — w formie własnego państwa.

Wysiłki Narodu Polskiego zostały uwieńczone zdobyciem państwa, tej jedynej formy rozwojowej narodu.

Przed nami i przyszłymi pokoleniami stoi dziś obowiązek i troska zespolenia wszystkich twórczych solidarnych wysiłków, wszystkich Polaków, w kierunku największego, jak najlepszego umocnienia tej zdobyczy, tej formy organizaćyjnej — państwa.

Siła i potęga dzisiejszego Państwa Polskiego składa się z wielu elementów, z wielu składników.

Doświadczenie i historia polska uczy nas, że najważniejszym z tych składników jest siła zewnętrzna Narodu Polskiego, a tą jest Armia Polska.

Boć jak z historii naszej wynika, mieliśmy przed rozbiorami wiele innych elementów potęgi Państwa Polskiego — mieliśmy ustrój liberalny — wysokie poczucie godności narodowej — rozwój gospodarczy i kulturalny — złoty wiek. Państwo Polskie opierało się o dwa morza — Bałtyk i Czarne. To wszystko nie uchroniło naszego bytu państwowego, bo brakło nam najważniejszego składnika Państwa, elementu siły zewnętrznej — Wojska Polskiego.

Społeczeństwo miasta Tarnowa zebrane tu dziś manifestuje publicznie zrozumienie tej historycznej prawdy — o konieczności ustawicznego utrzymywania i wzmacniania tej siły zewnętrznej Państwa, jaką dla Narodu jest jej Armia i dla zamanifestowania swego przekonania i swych uczuć do swej Armii — wręcza dziś za moim pośrednictwem jako gospodarza miasta pułkowi ziemi tarnowskiej sprzęt wojskowy zakupiony przez pracowników miejskich, którzy ufundowali jeden ciężki karabin maszynowy, — rzemiosło ofiarujące też jeden karabin maszynowy, — społeczeństwo żydowskie, które zebrało fundusze na dwa karabiny maszynowe, — księcia Sanguszkę jeden karabin maszynowy. — Poza tym z drobnych ofiar zakupiono dwa granatniki piechoty. Kupiectwo polskie zorganizowane w Kongregacji Kupieckiej, zamiast sprzętu wojskowego, realizuje radiofonizację koszar i świetlic wojskowych tutejszego garnizonu.

Pana pułkownika proszę o przyjęcie tego sprzętu od społeczeństwa Tarnowa — a wszystkich o wzniesienie okrzyku: Polska i Jej Armia niech żyją!

Dowódca pułku ppłk. Matuszczak po przyjęciu karabinów maszynowych wygłosił przemówienie, dziękując społeczeństwu tarnowskiemu bez różnicy wyznania za hojny dar i podkreślając wielkie znaczenie moralne i patriotyczne tego daru.

Uroczystości, transmitowane przez Polskie Radio zakończyły się defiladą oddziałów wojskowych wraz z otrzymanymi karabinami przed przedstawicielami władz z generałem Mondem, starostą Syską i wiceprezydentem mgrem Kołodziejem na czele.

Grupka oenerowska uważała za stosowne wykorzystać tę okazję, by dać o sobie znak życia. Przechodzącą w defiladzie delegację żydowską witała okrzykami antyżydowskimi.

O godzinie 4 po południu odbyła się w kasynie oficerskim „czarna kawa" urządzona staraniem korpusu oficerskiego pułku tarnowskiego z udziałem delegatów organizacji i instytucji, które ofiarowały karabiny maszynowe. v.

W SOBOTĘ dnia 1 października 1938 r. o godzinie 8 wiecz. odbędzie się w lokalu organizacji syjon. przy pl. Kazimierza W. 3

doroczne walne zebranie ogólnych syjonistów i stow. „Syjon"

Wstęp dla członków organizacji. KOMITET LOKALNY ORGANIZACJI SYJONISTYCZNEJ W TARNOWIE

Podziękowanie

Wszystkim ofiarodawcom za chętne składanie ofiar na rzecz zakupu karabinów maszynowych jako dar społeczeństwa żydowskiego dla Armii;

— wszystkim współpracownikom za gorliwe współdziałanie przy akcji zbiórkowej;

— dyrekcjom szkół „Safa Berura", Tow. Żyd. Nauczycieli Szkół Średnich i Powszechnych, Żyd. Szkoły Zawodowej żeńskiej i Tow. „Jabne" za współudział wraz z młodzieżą szkolną w pochodzie;

— organizacjom Akiba, Betar, Bnej-Syjon, Brith - Hechajal, Gordonia, Hanoar - Hacijoni, Haszomer Hadati, Haszomer Hacair i Samson za współudział w pochodzie oraz w uroczystości przekazania karabinów maszynowych wraz z pocztami sztandarowymi — jak najserdeczniej dziękujemy, wyrażając zarazem pełne uznanie młodzieży szkolnej i organizacyjnej za godną i piękną postawę podczas pochodu.

OGÓLNO-ŻYDOWSKI KOMITET
dla zakupu sprzętu wojskowego dla Armii
w Tarnowie

Zarząd Miejski w Tarnowie.
Nr. I. 9-26/38.

Ogłoszenie Zarządu miejskiego w Tarnowie

z dnia 6. IX. 1938 r. o przystąpieniu do sporządzenia ogólnego planu zabudowania miasta.

Zarząd Miejski w Tarnowie działając na zasadzie przepisów art. 21 (1) pkt. a) i art. 25 Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 16 lutego 1928 o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli, zmienionego ustawą z dnia 14 lipca 1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 56, poz. 405) podaje do publicznej wiadomości, że przystąpił do sporządzenia dla Gminy miasta Tarnowa ogólnego planu zabudowania terenów, leżących w granicach gmin katastralnych: Tarnów, Grabówka, Strusina i Zabłocie.

Z treścią mającego być sporządzonym projektu planu zabudowania, mogą interesowani zaznajamiać się w okresie od 1. października 1939 do 15. października 1939 w Zarządzie Miejskim w Tarnowie (Wydział Techniczny) ul. Bernardyńska 24 II. Nr drzwi 17, w godzinach urzędowych codziennie od 10—13 z wyjątkiem niedziel i świąt.

Wnioski stron interesowanych dotyczące wspomnianego planu zabudowania mogą być zgłaszane w terminie od 16 października 1939 do 30 października 1939 r. w Zarządzie Miejskim w Tarnowie (Wydział Techniczny) ul. Bernardyńska 24, II. Nr drzwi 17.

Prezydent Miasta:
w. z. Mgr T. KOŁODZIEJ
Wiceprezydent.

Z Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców

We środę, 21 bm. interweniował prezes p. mgr Spielman u p. Starosty w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż artykułów spożywczych w niedzielę 25 września, 9 października i 16 października br. w godzinach przedpołudniowych z uwagi na to, iż w roku bieżącym żydowskie święta Nowego Roku oraz pierwsze i ostatnie dni świąt Sukoth przypadają na poniedziałki i wtorki, czyli trzykrotnie nastąpią bezpośrednio po niedzieli tj. dniu w którym handel jest zakazany. W tym stanie rzeczy ludność żydowska znajdzie się w wyjątkowo trudnej sytuacji, będąc zmuszona zakupić żywność w omawianym czasie w ciągu kilku godzin dnia piątkowego na przeciąg czterech i pół dni. Prośbie powyższej p. Starosta odmówił z powodu braku kompetencji dla wydania powyższego zarządzenia w ramach obowiązujących przepisów administracyjnych. W związku z powyższym Zrzeszenie Kupców i Przemysłowców zwróciło się z przedmiotową prośbą do Centrali Związku Kupców w Warszawie w sprawie podjęcia odnośnej interwencji u miarodajnych czynników w Warszawie.

W konferencji, poświęconej sytuacji gospodarczej żydostwa w Małopolsce zachodniej, odbytej dnia 20 bm. w lokalu Gminy Wyznaniowej żydowskiej w Tarnowie z udziałem p. S. Lowa, prezesa Federacji Żydów Małopolskich w Ameryce, wzięli również udział z ramienia Zrzeszenia Kupców i Przemysłowców wiceprezesi pp. S. Dintenfass i H. Holländer.

Sekretariat Zrzeszenia przyjął w sierpniu br. 165 interesentów w sprawach handlowych i podatkowo-administracyjnych, oraz wystosował w powyższym okresie sprawozdawczym 15 pism w sprawach organizacyjnych.

Syjoniści!

Dnia 1 października br kończy się rok pracy na rzecz Keren Kajemeth Lejisrael.

Dzięki wytężonej pracy wszystkich organizacyj syjonistycznych udało się lokalnej komisji KKL w Tarnowie czterokrotnie powiększyć dochody na rzecz K. K. L.

Do osiągnięcia jednak kontyngentu brakuje nam jeszcze dość znaczna kwota.

Syjoniści! W roku bohaterskich wysiłków Jiszuwu — okażcie i Wy Waszą ofiarność na rzecz Funduszu Wyzwolenia Ziemi w Erec Israel! Ofiarujcie na K. K. L. **Lokalna komisja KKL**

Zakończenie konkursu IMI

Dnia 29 bm. kończy się konkurs IMI. Wszystkie skarbonki muszą do tego dnia być zwrócone.

Skarbonki przyjmuje się już codziennie w kancelarii KKL przy pl. Kazimierza W. 3 — w godzinach od 7—9 wiecz.

Sal Low w Tarnowie

We wtorek, 20 b. m. bawił w Tarnowie prezes Federacji Żydów Galicyjskich w Ameryce p. Sal Low, który w lokalu gminy wyznaniowej żydowskiej odbył konferencję z przedstawicielami całego szeregu instytucji społecznych, oświatowych i filantropijnych. W swym przemówieniu p. Low podkreślił konieczność skonsolidowania sił w dziedzinie społecznej, aby można było przystąpić do szerszej akcji konstruktywnej.

KINO APOLLO: „Paryżanka". W głównej roli Danielle Darieux.

Manifestacja za przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego do Polski

Federacja Polskich Związków Obrońców Ojczyzny oraz Obóz Zjednoczenia Narodowego w Tarnowie zwołały na czwartek 22 bm. o godz. 18 na plac Kazimierza W. manifestacje za przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego do Polski.

Wyrok śmierci w Tarnowie

Sąd okręgowy w Tarnowie skazał Henryka Bocima na karę śmierci przez powieszenie za uduszenie 75-letniej staruszki Marii Zając z Łętowic w celach rabunkowych. Spólnicy Bocima Wojciech Koza skazany został na 15 lat, a Gustaw Górski na 4 lata więzienia.

Komunikaty

Bnej Syjon. W sobotę dnia 24 bm. o godz. 3 30 po poł. odbędzie się plenarne zebranie członków.

Z organizacji „Hanoar Hacijoni" w Tarnowie. We wtorek, dnia 27 bm. o godzinie 6 wiecz. odbędzie się w lokalu własnym przy ul. Marcina 12 uroczyste otwarcie nowego roku pracy, na które tą drogą zaprasza się wszystkich syjonistów, sympatyków i rodziców członków Hanoaru.

Hitachdut. W sobotę 24 bm. o godz. 2 po poł. odbędzie się posiedzenie wydziału w lokalu własnym przy ul. Tertila. Obecność wszystkich pożądana. — O godz. 8 wiecz. herbatka towarzyska. Wstęp wolny dla członków i sympatyków.

Wesoły festyn wiosenny. Staraniem Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny odbędzie się w niedzielę 25 bm. w ogrodzie strzeleckim wesoły festyn jesienny z urozmaiconym programem. W razie deszczu odbędzie się w tym samym dniu i czasie kiermasz w sali Bractwa Kurkowego, a od godz. 7 wiecz. odbędzie się zabawa taneczna.

Sekcja dram. T. S. „Jutrzenka" w Tarnowie wystawia w piątek 23 i w sobotę 24 bm. w sali własnej przy ul. Narutowicza na inauguracje sezonu teatralnego premierę sztuki Szaloma Alejchema p. t. „DOS GROJSE GEWINS".

Ceny ogłoszeń: Strona 350 zł, ½ str. 175 zł, ¼ str. 90 zł, ⅛ str. 45 zł, 1/16 str. 30 zł, 1/32 str. 15 zł. Przed tekstem 100% drożej. Drobne za słowo 30 gr
Prenumerata: Miesięcznie zł 1·10, kwartalnie zł 3·30, półrocznie zł 6·6C, rocznie 13.20. Prenumerata zagraniczna miesięcznie zł 1·50

Wydawca i odpowiedzialny redaktor **Chaim Friedman.** Drukiem I. Engelberga w Tarnowie